

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HÉTENTE EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi Közlévtár (városház,
földszint 7. sz. íde küldendő
a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előzetes díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Tisztviselők választása.

(A hat éves választás.)

Az 1886. évi XXI. t. c. 79. §-a kimondja, hogy a törvényhatósági tisztviselők hat évre választandók.

Sok rossz törvényt gyártottak kodifikátoraink, ennél gyarlóbbat azonban egyet sem.

Erkölcsei kötelessége a törvényhatósági bizottságoknak ezen törvény módosítását az országgyűlésnél szorgalmazni és kérelmezni.

Mert ez a törvény sehogysem illik a modern közigazgatás keretébe.

Rossz az egyénre nézve és rossz a közigazgatást tekintve.

Rossz az egyes tisztviselőkre, akik mindegyik hat esztendőben a lenni vagy nem lenni útjára kerülnek. Mert hiszen tudjuk, hogy a nép kegye változik és akit ma melegen üdvözlő és lelkesen felkarol, azt rövid időn belül eljeli. Legyen bár a legjobb, legképzettebb tisztviselő, egy politikai áramlat, vagy egy alattomban szőtt törzsfőnöki határozat kibuktatja állásából. Mindig ingadozó talajon dolgozik és homokra van építve megélhetése. Nem is csodálom tehát, hogy ily körülmények közt valami nagy ambíció nem vezet és legokosabbnak tartja az „officium taliter qualiter imple”-féle tanácsot.

Micsoda hadfelvonulásokat látunk a tisztviselők idején. Valóságosan egy miniatűr képviselőválasztás a megyei vagy városi restauráció, melynek megvannak a kortesei, fogásai, aknamunkái, fizetett és nem fizetett zsoldosai. A gyűlölet által eddig szétválasztott atyafiság, sógorság, község erre az időre fegyverbarátságot köt, a haragosok megbékülnek, mert egy újabb, veszedelmesebb ellenséget kell legyűrni, előjönnek az intrikák, a leszólások, a gyanúsítások, a vádak, sokszor még az asszonyok is korteskednek, egy-egy valóságos kis háború támad, melynek lefolyása után nem egyszer megtörténik, hogy a legérdemesebbek maradnak fekvé a csatatéren, mert nem voltak elég ügyesek, vagy ildomtalanok a hadviselés taktikájában.

A hat évre történő választás továbbá az ingadozó nádszálakat kellemetlen helyzetbe hozza nem egyszer. Aki a választók kegyére van utalva, az — tisztelet a kivételre erős jellemeknek — első sorban is ezek tetszését kívánja biztosítani. Egyéni akaratát nem érvényesítheti teljes szabadsággal, kemény és igazságos dolgokban nem

mindig beszélhet nyíltan, mert hamarosan megkapja az intést és figyelmeztetést, hogy „majd eljön a választás”. Hallhatjuk ezt a megjegyzést uton-utfélen, nálunk is, másutt is, és habár az ilyen beszédeknek rendesen nagyobb a füstje, mint a lángja, mégis nem egyszer megkötí a választott tisztviselő nézetének szabad nyilvánulását. Vannak bizonyára választott tisztviselők, akiket nem félemlít meg a választók tetszése vagy nem tetszése és haladnak azon az egyenes uton, melyet cselekvési irányukul kijelöltek. Ezek az erős jellemek aztán vagy elbuknak a becsület mezején, vagy pedig annyira félelmetessé válnak karakterük erejével, hogy nem is merik őket a nyeregből kidobni. Az első aztán elviszik családosaikat egy más pályára, ahol jobban megbecsülik őket, az utóbbiak pedig példájukkal világítanak a gyöngébbek előtt.

De reális oldalát tekintve a hat évenként megújuló választásnak, nem igazságtalan dolog-e az, hogy a munkáját szívesen betöltő tisztviselő a hangulat nyomása alatt kiszorulhat hivatalából és mehet új pályát keresni, új megélhetési mód után szaladozni. A Damoklész kardja folyton feje felett függ, nem tudhatja, mikor marad kenyer nélkül ő maga és családja.

Mert felfedőbb dolgok sehol sem történnek, mint a választásoknál. Ha Reviczky azt mondja, hogy az élet csak hangulat, még jobban mondhatjuk az a választott tisztviselő választásáról. A választók nagy része begombolkózik, vagy pedig mosolyogva veszi át a kezébe nyomott cédulát, de egy másikkal szavaz, egyezőval sohasem lehet biztos sorsában az a tisztviselő, aki a választási esélyek futóhomokjára építi reményeit.

A hat éves választás eltörlése és az életfogytiglan való választás megmentené továbbá a tisztviselőt a szavazatok kéregetésétől, vagy mint mondani szokták, a kilincseléstől. Vagy ha már ennek az utóbbinak meg kell lenni, csak egyszer járná végig a választandó tisztviselő a sokszor Kálváriához hasonló tisztelegések útját. Leróna azt a nagy adót egyzerre és egész életére.

Ily módon a törvényhatóságok egy erős, érzésében és gondolkozásában független tisztikart nyernének és növekednék a közigazgatásnak és a tisztviselőknél tekintélye egyiránt. Egyöntetű, egységes munkamező nyílnék, a folyton megújuló tisztikar nem zilálna szét az ügyeket, hanem abban a tudatban, hogy örökös kenyer fejében

áldozza fel tehetségét, munkakedvét és szorgalmát, nemesebb ambícióval töltene be hivatalát.

Es én éppen azért nem is tudok, mert nem akarok pálcát törni azon tisztviselők eljárása felett, akik a mostani hat éves választás gondolatánál igyekeznek odahatni, hogy állásukat biztossáák. Nem veszem rossz néven nekik, ha nem állanak harcvonalba, hanem az áldott béke kedvéért még meggyőződésüket is elhallgatják, vagy betakarják. Mert ki ad nekik kenyeret, ha a választásoknak nem fetszik annak idején erős egyéniségűk? Ily körülmények közt a józan ész azt tanácsolja, hogy a hallgatás arany, ez pedig egyedül alkalmas arra, hogy családunknak és magunknak kenyeret adjon, főleg a mai világban, mikor ezer és ezer ember túlekedik tisztés és tisztességtelen eszközökkel egy-egy állás elnyerése után. Mert ha az egyik szerényen visszavonul, a másik annál erősebben tör előre. Futnak tehát valamilyen népszerűség könnyen fakuló dicsősége után és a diadal igen sokszor azé, akinek igen kevés hasznát veszi a közigazgatás, mely pedig ma már egy egész embert kíván.

Mert a mai közigazgatási pálya nemcsak tisztesség, hanem nagy felelősséggel járó hivatal. Nem az elszegényedett desztrai család áziluma, nem a selyemfűk mulatozóhelye ma már a törvényhatósági kancellária, hanem munkás, képzett tisztviselők gyűlekezete, akik a közjó javát akarják munkálni. Éppen azért helyes, ha a régi színekurával elmúlik az ösdi hat éves választási rendszer és az egyszer megválasztott tisztviselő nem lesz kitéve a választás kisebb-nagyobb esélyeinek.

Mindezeket egybevetve, nagyon helyes volna országos mozgalmat indítani az életfogytiglan való választás érdekében. Kezdje meg a mozgalmat Debreczen sz. kir. város törvényhatósága és szólítsa fel a tömörülésre a összes törvényhatóságokat. Legyen ez az országgyűléshez intézendő felirat tartalmas, mindent kifejtő, mindent fellelő, de leginkább mindenkit meggyőző munka.

Es én azt hiszem, hogy a mai nemzeti kormány, mely a kibontakozás nagy munkája közepett már eddig is sokat tett a törvényhatósági tisztikar javára, programjába fogja venni az életfogytiglan való választásnak törvénybe való iktatását. Es ha az 1886. évi XXI. t. c. 79. §-amódosulni fog, nemcsak a törvényhatósági tisztviselők tekintélye fog emelkedni, hanem rombadőlnek azok a mai jogállamba nem illő régi szokások, melyekre valóban nincs semmi szükségünk a modern közigazgatás terén.

Koncz Ákos.

Vidéki városaink fejlesztése.

Irá: Forbáth Imre dr. mérnök, műegyetemi magtatanár.

Vidéki városaink fejlesztése nemcsak az egyes városoknak, hanem az egész országnak egyetemes érdeke. Eleterős vidéki központok nélkül az ország a nyugati államokat sem kulturális fejlettségre, se gazdaságra nézve soha el nem érheti. Es mivel a kultura és gazdagság képezik

minden állam függetlenségének legbiztosabb alapjait, követelnünk kell, hogy az összes érdekelt hivatalos és szakkorok minden lehető megtevéseket abban az irányban, hogy a városaink fejlesztésének útjában lévő akadályokat elhárítsák és a városok fejlődését pozitív alkotásokkal is előmozdítsák.

Városaink jövőjének biztosítása nem annyira a nagyjában amenny is kielégítő általános közigazgatás továbbfejlesztését, mint inkább a közigazgatási és műszaki feladatok egész sorozatának többé vagy kevésbé sikeres megoldásától függ. Városaink fejlődésének ezen oldala annál nagyobb fontossággal bír, mert a gazdasági és műszaki feladatok iránt az ország eddigi fejlődésének természetes folyamánakeppen a közigazgatási személyzet nem mutatja ugyanazon fogékonyságot, mint a tisztán jogi vagy közigazgatási természetű kérdések iránt. Ebben az irányban kell tehát városaink fejlődését elsősorban megmunkálni. Műszaki feladatok közé a városok fejlődésének kiindulási alapja, a város tulajdonkeppeni építése. Vidéki városaink építési fejlődésénél a multban ugyszólván sehol sem tanálkozunk azzal a tervszerű, előre meggondolt eljárással, mely nélkül egy olyan bonyolult természetű feladatnak, mint amilyen egy város kiépítése, kielégítő megoldása el sem képzelhető. Majdnem mindenütt melegegtek az időközönként fellépő szükségletek alkalmi kielégítésével, ezen ötletszerű eljárással áldozatul hozván a jövő nagy érdekeit alárendelt fontossági pillanatnyi érdekeknek. Ezen eljárás következménye, hogy a városaink tulajvómó részének építési kialakulása sem a forgalom, sem a közegészség, sem pedig az esztétika kívánalmainak nem felel meg és a városot terjeszkedésnél tapasztalt céltalan eljárásra vezethető vissza, hogy némely városunk újabb terjeszkedési területet egy olyan háztartás benyomását tesz, mely 10 szobás lakást vesz fel, anyagi helyzeténél fogva azonban csak 3 vagy 4 szoba keltő berendezésére képes.

Új városrészek építése és a régi városrészekben a forgalom és a közegészségügy érdekében eszközöndő változtatások éppugy szigoruan körülvonalozott műszaki feladatok képeznek, mint akár egy palota, vasút vagy csatorna létesítése. Mig azonban minden más műszaki feladat megoldásának nélkülözhetetlen alapját egy megfelelő tervezett kidolgozása képezi, addig a városoknak a legbonyolultabb természetű műszaki feladatokhoz tartozó kiépítését nálunk a legtöbb esetben minden rendszeres terv nélkül hajtják végre.

Ennek káros következményeit városaink fejlődésében mindenütt szomoruan tapasztalhatjuk. A telekpiacon nemcsak a fővárosban, hanem ugyanolyan mértékben vidéki városainkban is észlelhető visszasságoknak, nemkülönbén az abból közvetlenül folyó lakásmizériának, nagyrészt elejét lehetett volna venni, ha városaink építési kialakulásában nem bíztak volna mindent a véletlenre. Számos esetben a városok tetemes pénzügyi áldozatoktól is megszabadulhattak volna, hogyha a szabályozási terv idejekoránti kidolgo-

zása által lehetővé tették volna, hogy az utcák, terek, ültetvények, középületek számára szükséges területeket a város már akkor foglalja le, mikor azok a városfejlődés beállta előtt még alacsony áron voltak beszerezhetők. Ha a város maga rendelkezik nagyobb kiterjedésű telkekkel terjeszkedési területén, módjában áll a telekárak alakulására kedvező befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a szegényebb lakosság számára szükséges lakások bére már a telekárak folytán ne lépje túl azokat a határokat, melyeket a lakosság ezen rétegeinek kereseti viszonyai meg szabnak. A gazdasági társadalomtudomány a jövedelem egyhatedét tekinti azon méltányos aránynak, mely mellett mindenkinek megfelelő lakást találni kényszerül. Ezen határ vidéki városainkban ugyszólván sehol sem tartható be. Vidéki városaink munkássága általában nem igen keres 500 koronánál többet. Már pedig 70—80 koronáért a mai viszonyok mellett vidéki városainkban még egyszobás lakás sem kapható. A városok szabályozásával összefüggő feladatoknak egyik legfontosabbika, hogy a közegészség és közérkölciség szempontjából gyakran tarthatatlan lakásvizonyokon gyökeresen változtasson.

A műszaki teendők fontossága a városok fejlődésében nem merült ki a szabályozási tervvel és az ezzel összefüggő kérdésekben. Budapest székesfővárost törvény kötelezi arra, hogy jövedelmének felét közmunkákra fordítsa. Vidéki városainkat erre törvény ugyan nem kötelezi, de kötelezettség nélkül is a városi élet kényszerítő hatása alatt a jövedelmeknek tulnyomó részét ők is mindinkább műszaki természetű kiadásokra kénytelenek fordítani. Ilyen kiadásokat okoznak a legkülönbözőbb célokra szükséges magasépítkezéseken kívül az utak építése és fentartása, a kövilágítás, a város tisztítása, az újabban nálunk is örvendetesen szaporodó vízvezetékek és csatornázások és végül műszaki feladatok közé a különféle városi üzemek létesítése és vezetése is.

Azonban a műszaki vonatkozású létesítmények nemcsak a város kiadásai között játszanak vezető szerepet, hanem mindinkább alkalmassá válnak arra, hogy a város jövedelmeit is hathatósan fokozzák. Kiemeltük már, hogy a szabályozással kapcsolatosan üzött tervszerű telekpolitika mennyiben járulhat hozzá a város pénzügyi helyzetének megjavításához. Nem akarunk kiterjeszkedni itt mindazon teendőkre, melyeket a városok pénzügyi helyzetének végleges orvoslásához szükségesnek tartunk, csak azt említeni ki, hogy a közjellegű jövedelmeket a város, amennyire csak lehet, ne adja ki kézből, hanem hasznosítsa saját maga. Ez épp úgy áll a vásár- és követvetárra, bor- és húsfogasztási adóra, ahol ezek nem házilag, hanem bérszerződések útján hasznosíthatnak, mint a különféle városi üzemekre, melyeknek koncesszióba való adása csak kivételként és akkor volna megengedhető, ha létesítésük más uton semmiképpen biztosítható nem volna.

De azon tapasztalatok alapján, melyeket közcélú üzemek jövedelmezősége dolgában eddig ugyszólván kivétel nélkül mindenhol tettek, aligha

akad város, mely saját jószántából lemondjon egy olyan biztos és folyton erősödő jövedelmezőségi forrásról, mint amilyent ezen üzemek képviselnek. Debreczen gázművéből évente 110,000 K évi tiszta jövedelem marad. Győr villamosműve 1906-ban 83,000, vízműve 65,000 K nyereséget mutatott fel. Arányos számokkal találkozzunk azon többi vidéki városainkban is, melyeknek városi üzemek vannak. Hogy mily előnnyel járnak ezen üzemek a városok vagyoni helyzetére nézve, ezt meggyőzően juttatja kifejezésre Temesvár város 1906-iki hivatalos jelentésének következő része:

„A város tulajdonát képező vállalatok általánosan örvendetes fejlődést mutatnak. Elektívte ugyanis attól, hogy a város a vállalatokra eddig egy fillért sem költött, amennyiben azok nemcsak a vételükre szükséges kölcsönök törlesztési részleteit, hanem az időközben felmerülő újabb befektetések költségeit is saját jövedelmükből fedezték, továbbá a város kövilágítása teljesen ingyen láttatik el, a város elhatározta, hogy a vállalatok 1906 január 1-étől kezdve az ut- és hidfentartási stb. költségekhez összesen 50,000 koronával tartoznak hozzájárulni.”

Ebből látszik, hogy a város nemcsak ingyen fedezi kövilágítási szükségletét és nemcsak tetemes évi összeghez jut, hanem vállalatai révén minden áldozat nélkül megszorította a város közbizonyát azokkal a jelentékeny értékekkel, melyeket a város vállalatai, többek között a villamos vasut, villamos telep és a légszeszgyár befektetési tőkéi képviselnek.

Az előadottakból kitűnik, mely irányban kell városaink fejlődését a jövőben irányítani. A közigazgatás folytonos javítása mellett a gazdasági és műszaki szempontok mindjobban való érvényesítése az az eszköz, melynek segítségével városaink a jövőben az ország fejlődésének és boldogulásának egyik legfontosabb tényezői közé fogjuk emelhetni.

Tisztviselők összetartása.

(K.) Egyesülésben van az erő és a siker biztosítéka. Ez oly igazság, melyet a mindennapi élet számbeszorító példái igazolnak.

Az egyesülés jegyében megindult mozgalmak rendszeren eredményrelnél végződnek, míg a különböző utakon való bolyongás a legtöbb esetben a sikertelenség utvestíztjébe fullasztja ugy az ügyeket, mint az embereket.

Egy ember ereje, vagy egyesek jóakarata, — származzanak ezek bár a legönzetlenebb forrásból — nagy dolgokat nem teremthetnek, ellenben az egy célra törvöllelel öntudatos törekvése a lehetetlennek látszó dolgokat is szilárd alapot terem.

A társadalmi élet elevensége, átalakító, nemesítő ereje is csak akkor fejlődhetik, ha együttes erő dolgozik érdekében. Éppen azért társulnak ma az emberek, mert tudják, hogy mig egyeseknek törekvését a legkisebb akadály is letörli,

addig egy jól szervezett csoport a viharok köze-
pelt is megedződik.

Erről az összefatrásról akarunk egyet-mást
elmondani keserűség nélkül, szem előtt tartva
azonban megfigyelésünk igazságát...

Kévségszerűen találunk magunk közt a
tisztikarban. Ahányan vagyunk, annyi felé huzunk.
Mindnyájan a magunk érdekét keressük és álta-
lános érdekeinkkel nem törődünk. Ki-ki maga
kövécsolja boldogulását, ahelyett, hogy együttesen
készítsünk el azt a vasnál erősebb láncot, mely
bennünket egymáshoz kötne. Nem közös uton
járunk, hanem elágazó csapásokon törünk külön-
böző célok felé. Nem csoda aztán, ha közérde-
sekben, vagy a magunk közös ügyének előmoz-
dításában ritkán vagyunk egyek és mint oldott kéve
széthullunk, nem tartván össze bennünket a kö-
zös érdekek köteléke.

Nem azt akarjuk mondani, hogy a tisztvise-
lőknek ne legyen egyéni, önálló véleménye, el-
lenben okvetlenül szükségesnek tartjuk, hogy
egymást meggyőzve a jobbat elfogadva, mikor
közös érdekeinkért állunk ki a síkra, képezzünk
áttűtethetlen tömör falat. Ne kicsinyeljük egymás
erejét és tehetségét és a hasznavehető, gyakorlati
tanácsokat adó embert ne hagyjuk ki számítá-
sunkból pusztán csak azért, mert az illető a ha-
ladás létráján még nem ért fel a tetőre. Nemcsak
a generalisok döntik el a harcot, hanem a köz-
katonák is, ezeket tehát mellőzni nem szabad és
nem is célravezető.

Összintén megvallom, hogy nem rokonszen-
veztem a vasutasok sztrájkjával, mely millió ka-
rokat okozott hazánk közgazdaságának azt azon-
ban csodálom, hogy mily bámulatos összefatrással
vivták az élet-halál harcot. És el is érték,
amit akartak, mert fizetésüket rendezték és min-
den kívánságukat lehetőleg teljesítette a kormány.

Sokszor hallottuk már a tisztviselők szervez-
kedésének szükségességét. Őles cikkelyeket olvas-
hatunk ezen kérdéssről, valójában azonban sem-
mit sem teszünk. Ennek oka pedig az, hogy vá-
laszfalat építünk tisztviselő és tisztviselő között.
Gőg szállotta meg lelkünket. Kicsinyeljük egy-
mást. Ugy gondolkozunk, hogy akinek a foga fáj,
tartás nyelvét rajta. Ha nekünk jó hivatal, dusabb
jövendőt juttatott a sors, miért törődjünk azok-
kal a kisebbekkel, akik segítségre várnak. A kik
magasan állanak, azok nem ereszkednek le a
völgyekbe és olyan glóriát alkotnak önmaguk
feje fölé, hogy fényéhez a völgyben élő nem is
mer közeledni.

Ismerjük meg egymás értékét, cseréljünk esz-
mélt ne csak a vezetőikkel, hanem a közigazgatás
kisebb szerveivel is. Ne kövessük az ó-világot,
mely elbizakodottságában azt hitte, hogy a ki-
csinyi Betlehemből nem jöhet ki semmi jó. Higy-
jük el azt az igazságot, hogy másoknak is vannak
okos gondolatai és véleményeiben senki sem le-
het csatlakozhatlan. Neveljük az önértéket kisebb
tisztviselő társaink lelkében és tegyük őket jogos
és igazságos harcaink osztályosaivá, de ugyanak-
kor a győzelem dicsőségéből is juttassunk nekik
valamit.

Egy ember, legyen az bármilyen idealista és
kezelje bár bátorsággal a szót és tollat: egyma-
gában vizet hord a tengerbe és eredményt nem
érhet el. Ellenben ha a sokaság megérti eszméit,
ha segítő kezét nyújt a küzdelemben, nemcsak
megelőzheti a magvető erejét, hanem eredménye-
ket is ér el.

Egyesítsen tehát bennünket a köz és a ma-
gunk igazságos érdekeinek védelmezésében az
az egyetértő szeretet, egymás megbecsülésének
gondolata. Ezen egyetértő működés gyümölcsei
édesek lesznek és törekvéseink nem fognak el-
csenyevesedni, elfonnyadni bimbójukban, mint
ahogy most történik, mikor különböző utakon
járva önmagunk emelünk torlaszokat a saját ér-
dekeink győzedelme ellen.

Nem akarok világosabban szólni, mert okos
embereknek írom e sorokat, akik megértik...

Városunk kereskedelmi és ipar- vállalatai.

I. S. Sokan még most régen is azon téves nézetben
voltak, hogy Debreczen nem alkalmas nagyobb gyá-
rak és iparvállalatok létesítésére. Mindannyian tudjuk,
hogy ez a nézet onnan keletkezett, hogy városunk-
nak nincs folyó vize, honnan a hajtó erőt meríthetné.
Annál inkább örvendünk, hogy napról-napra emel-
kedett vállalkozási kedvet látunk és találunk városunk
módosabb közönségében az ipari vállalatok alkotása
íránt.

Az emberi ügyesség, a biztos alapokon nyugvó
vállalkozási kedv, a kereskedelmi és ipari szaktudás,
valamint a hazai ipar fellendítésének, esetleg egyes
ágai megerősítésének erős akarata a fentebb említett
akadályt elgördíti, illetve talál módokat arra nézve,
hogy folyóvíz hiányában másképpen oldja meg a
nehézségeket. Igaz, hogy ha folyóvizünk volna, mi-
hamarabb gyári város lennénk, ennek hiányában
azonban csak lassan haladhatunk, de dicsőretünkre
legyen mondván, ezen haladás magán viseli az okosság
minden feltételeit.

A Stern József és Testvére, Szántó Győző, vala-
mint a Falk-féle kefégyár nemcsak száz és száz mun-
kásnak ad kenyeret és tisztességes megélhetést, hanem
oly fejlett ipari tündét fel termékeiben, hogy kikket
messze földön híresek és keresettek. Mindkét gyár
tulajdonosa világlátott emberek, kik nemcsak gyárak
vezetéséhez értenek, de anyai kereskedelmi és ipari
tudással bírnak, hogy versenyezhetnek bátran a kon-
tinentis hasonló vállalataival. És ami fő érdemük,
nem rideg üzletemberek, hanem alkalmazottiaink valósa-
gos jóltevőjük, atyjuk és nem pusztán kenyéradójuk.
Emberséges emberek, akik a magyar ipar tökéletesé-
désén fáradoznak, egyszersmind nagyon sokat dízo-
nak arra, hogy a szociális kérdések el ne mérgesed-
jenek. Hazafiságuk és emberszeretetük láttára szívesen
dicsérem őket, különösen kiemelve Szántó Győzőt,
aki széleskörű tudásával és egyéni műveltségével
kereskedelmi és ipari kis világunknak dísz és
erőssége.

Gebauer Károly érckoporsó-gyára szintén életre-
való vállalat. Gondos kezekben van vezetése, ahol

sztintem nem a rideg üzleti érdek a vezető eszmé, hanem az alkalmazottakkal szemben való humanus gondolkodás és a hazai iparnak megszerzendő becsülése.

A Péterfia-utcán, az ódon Novelly-féle házban találjuk a debreczeni első cukorka-gyárat. Ajánlom a megtekintésre ezt a gyártelepet. Lusztig és Bán urak annyi udvariassággal és előzékenységgel magyarázzák meg a cukorgyártás titkait, hogy szinte csodálkozunk, hogy miért nem létesült már előbb ez az életrevaló vállalat. Aki tehát olcsó és jó szaloncukrot, vagy bármi néven nevezendő édességet, piskótát és más efféle akar beszerezni, forduljon ide és soha többé nem vásárol másutt.

Szép jövője van a harisnya és szalag-gyárnak. Ezen cikkekből is mennyi sok haszontalan portéka özőnik be külföldről, pedig aki fáradságot vesz magának és megtekinti ezen gyárak üzemét, a szolid kivitelű, az árúk jóságát és olcsóságát, belátja, hogy nálunk nincs egyéb hiba, mint a vállalkozási kedv hiánya.

Nagy üzemmel dolgozik a halkonzerv-gyár. Már is hallani, hogy gyártmányai sokkal különbek, mint a külföldről importált konzervek. És ez természetes, mert itt a magyar ember szájaize szerint készítik ezeket a pompás dolgokat és adják olcsón és nagy izléssel adjusztálva.

Sok örömdénes megjegyzést hallunk a városunkban nem régben létesült faipari részvénytársaság üzeméről. Nemcsak tartalmas, erős tűzű fát ad megrendelőinek, hanem annyi előzékenységgel szolgálja ki a vevőket, hogy rövid időn belül igen kevesen fognak bosszankodni a favágók és fuvarosok túlkövetelése ellen, hanem a becsületesen megmért és minden tekintetben jó fát a faipar részvénytársaságánál szerzik be.

Dávidházy Kálmán és Társa doboz-gyára szintén dicsekvéses vállalkozás eredménye. A Dávidházy család műveltségével, szak tudásával mindenkor vezetett Debreczen ipari érdekében. Maga Dávidházy Kálmán sokat látott, sokat tapasztalt és sokat olvasott ember, kinek díszműves üzlete országos nevű. Hisszük, hogy vállalatának üzemé évről-évre nagyobbodni fog és öregbíteni fogja azt a bizalmat, melylyel a nagyközönség iránta viseltetik.

Nagy vállalat a Julow vasöntő és géplakatossági gyártelepe, mely számos munkát foglalkoztat; Killer Ede és Schwartz Vilmos butorgyára, melyekben nem tudjuk, hogy az izlést csodáljuk-e, vagy a munka szoliditását; Békéssy Rózi és Társa szappan-gyára, melynek produktuma már a külföldre is utat találtak jóságukkal; az állami támogatással dolgozó fésűgyár, valamint a kitűnő ecetet gyártó Gyurcsány-féle ecetgyár.

Óriási üzeme van a Vidoni Testvérek szalámi-gyárának. A tulajdonosok megmagyarosodtak, érdekesen és gondolkodásban igaz magyarokká váltak. Hatalmas husfeldolgozó telepük érdemes a megtekintésre. Gyártmányaik messze földön híresek és mivel rengeteg sertéshúst használnak fel, a sertéskereskedem emelésére a gyár nagy hatással van.

Nem említjük fel bővebben ez alkalommal a világítási vállalatot, a készülő villamos telepet és a tégla-árakat, melyek szintén nagyban emelik iparunkat

és kereskedelmi életünket; valamint nem szólhatunk még az alakulóban levő gyufa-gyárról sem.

Íme láthatjuk az elsoroltakból, hogy nem vagyunk nagyon szegények nagyobb szabású vállalatokban. Az azonban nagy baj, hogy városunkban igen sokan vannak, akik nem is tudják, hogy ezek a közhasznú intézmények mily áldásosan működnek, de talán vannak olyanok is, akik azt sem tudják, hogy a fentemlített gyárak és iparvállalatok valóban léteznek, itt dolgoznak és számos emberbarátunknak kenyeret és megélhetést adnak.

Pedig sokat tanulhatnánk és ismereteinket igen bővíthetnénk, ha üres óráinkban meglátogatnánk ezeket a telepeket, pezsgő életű iparvállalatokat. Becsülni tanulnánk azokat a kezeket, melyek az ügyesség és izlés hatalmával az ipar remekait létrehozzák és ennek nyomán belátják, hogy nem pusztán az ész munkája tisztelgetemlő, hanem a munkában eldurvult kéz is érdemes a meleg megszorításra. És mondjuk el otthon gyermekeinknek, amit láttunk, tapasztaltunk és ha már elég fejlettek, mutassuk meg nekik a nemzeti gyáronosodás alapvető munkáit, hogy szeressék meg a munkát és tanulják becsülni a dolgozó, fáradó iparost.

És ha a gyermek látni fogja, hogy az ügyes és képzett munkás kezében miképpen születik meg az ipari művészet, kedvet kap ő is erre a pályára... És ne öljük el bennük a kedvet, mert a jövő nem a magunkfajta lateiner embereké, hanem azoké, akik az ipar és kereskedelmi térre vetik magukat...

Élelmiszerek hamisítása.

Egy példás ítélet.

(K.) **Weinstein** Jakab tejkezeskedő gondolt merészet és nagyot és az állata forgalomba hozott tejet következetesen megkeresztelte. A manipuláció azonban kitűnődött és a rendőrség a nagy vegyészti elítélte. Ez azonban nem használt. Weinsteinnak, hanem újból folytatta veszedelmes játékait, azonban veszítte, mert a rendőrség, mint kihágási hatóság, 15 napi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte. Weinstein meglebelezte az ügyet a közigazgatási bizottsághoz, mely azonban nem fogadta el a nagy vegyész védekezését és az ítéletet helybenhagyta, kötelezve őt az ítéletnek a helyi lapokban történő közzétételére. Az ítélet jogerős.

Nem örülünk a mások kárán, de nagy hálával vesszük a közigazgatási bizottság marasztaló ítéletét. Példát kellett innárr statálni az emberek egészsége ellen rendszeresen folytatott hamisítások ellen. Mert valmerőség és lelkiismeretlenség drága pénzen hamisított élelmiszereket mérni és azzal a vásárló és fogyasztó közönség egészségét veszélyeztetni.

Igen sokan panáskodnak, hogy városunkban ugyancsak dolgoznak az élelmiszerhamisítók. A hivatás magaslátán álló tisztí főorvos és a lelkiismeretes ellenőrzést teljesítő kerületi orvosok éber szemekkel figyelik piacunkat és ott, ahol a legkisebb visszaélés nyomaira akadnak, megteszik a jelentést a lelkiismeretlenség megtorlására. És helyesen, mert a hatóság nem nézheti tétlenül

azok garázdálkodását, kik drága pénzben nemcsak hűdány élelmicikkeket árulnak, de azokat még meg is hamisítják és így nemcsak élvezhetetlen dolgokat árulnak, hanem veszélyeztetik az ember legfőbb kincsét: egészségét is.

Nagyon helyesnek tartjuk a közigazgatási bizottság helybenhagyó határozatának azon részét is, mely kötelezi Weinstein Jakabot az illetlenek a helyi lapokban való közlésteltére. Pelengérré kell állítani ezeket a veszedelmes vegyészeket, hogy óvassa magát a nagy közönség lelkiismeretlen manipulációjától. Budapesten a visszacsú bündösk minden egyes alkalommal a szegénypadra kerülnek és a fogházak, pénzbüntetéssel, valamint az illet közlésteltével sújtott élelmiszerhamisítók üzlelmét mindenki olvashatja és a veszedelmes emberektől magát és egészségét lehetőleg óvhatja.

Tévedne azonban, aki azt hinné, hogy Weinstein Jakab egyedül áll e tekintetben. Vannak itt többen is, ha nem is hamisítók, de romlott élelmicikkeket árulók. Igaz, hogy az illetékes hatóság szigoruan vizsgálja az élelmiszer telepeket és piacokat, ámde szinte lehetetlenség mindent meglátni, amit emberi furfang és lelkiismeretlenség e téren megkísérel és elkövet.

Az élelmiszerhamisításokkal, a mértékek csalásdát és a romlott cikkek ellenőrzését első sorban a nagy közönség végezze. Ha rossz és élvezhetetlen, romlott vagy hamisított, hiányosan kimért élelmicikkeket sóznak a nyakába, tegyen jelentést a rendőrségnek és vigye fel azokat elbírálásra az illetékes hatósághoz azonnal! Nem kell megijedni ezektől a lelkiismeretlen kufitroktól és modern mérgekeverőktől, hanem le kell őket leplezni könyörtelenül. Csakis így lehet a veszedelmes bajoktól megtisztítani kereskedelmi piacunkat és csakis így módon lehet gátat vetni a lelkiismeretlen üzelmeknek.

Ödvözljük a közigazgatási bizottság megnyugtató határozatát. Szigorú az illet, de igazságos. A sebet ki kell vágni, ha veszedelem fenyegeti az egész testet. A büns bünhődjék érdeme szerint és tanulja meg, hogy a nagy haszon elérésére irányuló lelkiismeretlen törekvés, mely a vevő és vásárló közönség egészségét veszélyezteteti egészségellenes cikkek közrebecsátásával, méltó a megfoltársra.

Beszélő számok.

A közigazgatási iktató forgalma 1907-ben.

A város közigazgatási iktató hivatalához 1907-ben 20,136 darab beadvány érkezett, a közigazgatási bizottság elé pedig 848 darab úgy került. Nem érdekelten a beadványok tíz éves átlagát áttekinteni.

1898-ban érke a közigazgatáshoz	13,793,	a közig. biz.-hoz	520.
1899-ben	" "	" "	" 525.
1900-ban	" "	" "	" 563.
1901-ben	" "	" "	" 506.
1902-ben	" "	" "	" 578.
1903-ban	" "	" "	" 700.
1904-ben	" "	" "	" 739.
1905-ben	" "	" "	" 742.
1906-ban	" "	" "	" 834.
1907-ben	" "	" "	" 848.

Tíz év alatt tehát összesen érkezett a közigazgatási iktatóba 174,312 ügydarab, a közigazgatási bizottsághoz 6537 drb. A tíz év alatt legkevesebb ügydarab érkezett 1898-ban, legtöbb 1907-ben. Átlag évenként 10 év alatt 17,431 ügydarab. Az 1898. és 1907. évek beadványai közt a tanács iktatóban 6343 drb a többlet 1907-ben. A közigazgatási bizottság elé került ügydarabok az 1898. évet az 1907. évhez viszonyítva 328 darabbal emelkedtek.

Ekképpen növekedvén a városnál a munka, valóban méltányos volna ennek ellenérteke gyanánt a mostani gyarló fizetésekkel emelni. Nagy és dícséretes munkát végzett az elmúlt évben is a közigazgatási iktató hivatal, mert ne feledjük, hogy ezt a rengeteg beadványt nemcsak be kell iktatni, hanem a legtöbbjének tartalmát is el kell olvasni, hogy az iktató és mutató-könyvek könnyen használhatók legyenek.

Körrendelet.

151,995/1907. B. M. számú körrendelet Pittsburgban történt bányászserenésatlenség tárgyában. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Hirli közlése szerint a pittsburgi Crol Company Darcz tárnájában történt robbanás következtében 400 magyar munkás veszlette életét.

Ez ügyben a közös külügyminiszter úr mai napon táviratilag arról értesít, hogy a pittsburgi cs. és kir. konzulátustól érkezett távirat nyomán megállapítható, hogy ezen bányászserenésatlenség alkalmával tényleg számos magyar ember veszlette életét az illeték neve és külté azonban ez idő szerint még nem volt megállapítható.

Mintthogy attól lehet tartani, hogy lelketlen ügynökök ezt az alkalmat is fel fogják használni, hogy a szerenésatlennél jártak hozzátartozóival meghatalmazásokat vagy egyéb okmányokat aláíratva a részükre kijáró kártalanítási összegből maguknak minél nagyobb összeget közbenjárás és egyéb díj fejében visszatartassanak, felhívom a Cimet, miszerint alkalmas módon figyelmeztesse a nagy közönséget, hogy külképviseleti hatóságunk a hátramaradtak érdekének megóvása céljából minden föltételhetőt elkövet s hogy a bányászserenésatlenség által károsodottak saját érdekükben esalatkoznák, ha oly okmányokat, melyek nem az illetékes külképviseleti hatóságtól érkeznek, alá nem írnak, azokat egyszerűen visszautasítják, vagy azokat legalább is az okmányokat küldők megbizhatóságának megállapítása végett saját illetőségi hatóságuknál előbb bemutaltják.

Budapest, 1907. évi december hó 23-án

Andrássy.

100,655/VI. A.—1907.

Kereskedelmiügyi min. kir. miniszter.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-ában foglalt törvényhozási felhatalmazás alapján ezennel megengedem, hogy Tápiószőlő, Tápiószáp, Nagykáta, Tápiószéle, Újszász, Jászberény, Jászapat, Jászki-

kér, Jászládány, Felsőszászberek, Szolnok, Török-szentmiklós, Fegyvernek, Kisujszállás, Karczag, Berettyóújfalú, Mezőkeresztes, Mezőtúr, Turkeve, Gyoma, Mezőberény, Békéscsaba, Békés, Kétegyháza, Kurtics, Lökösháza, Sofronya, Árad, Ujarad, Mária-Radna, Déva, Szászváros, Alvincz, Gyulafehérvár, Zalatra, Ujkécske, Tiszaföldvár, Kunzentmárton, Szentcs, Szarvas, Nagyszalonta, Sarkad, Gyula, Csorvás, Orosháza, Hódmezővásárhely, Vajdahungad, Váralja-Hátszeg, Petrozsény, Szászsebes, Nagyzseben, Fogaras, Karczagvásártér, Kunmadaras, Budapest dunap. teherp.-u. Budapest—Kisfőváros, Bicske, Győr, Komárom, Szabadka, Újvidék, Székelyhid, Nagyvárad, Várad-Velence, Bánffyhungad, Kolozsvár, Marosludas, Marosvásárhely, Szászrégen, Déda, Marosujvár, Nagyenyed, Balázsfalva, Medgyes, Erzsébetváros, Segesvár, Székelykeresztur, Székelyudvarhely, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Kézdivásárhely, Bajmok, Temesvár-Józsefváros, Temesvár—Gyárváros, Zombor, Szeged, Nagykikinda, Eszék, Debreczen, Beregszász, Görögállás, Hajduhadház, Kiszvárd, Körösmező, Munkács, Náduvár, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Szatmárnémeti, Sz.-miklós (Bereg m.), Ungvár, Érmihályfalva, Nagykároly, Máramarosziget, Hajdúszörmény, Hajdúnánás, Nagybánya és Tokaj állomásokon a kirakott áruknak, a pályaudvarról való elfuvarozása, illetve az elfuvarozással járó munkálatok további elhatározásomig vasárnapokon is az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhetők legyenek.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet tudomás és alkalmazkodás, ugyszintén az érdekeltnek megfelelő és gyors tájékoztatása céljából közölje a hatósága területén lévő első fokú rendőrhatalósággal.

Budapest, 1907. évi december hó 21-én.

Kossuth s. k.

Hírek.

— A kórházi bizottság f. hónap 4-ikén ülést tartott Körner Adolf tanácsnok elnöklésével. A bizottság a kórházi fehéreneműek szállítására árlejtést hirdet, mivel a belügyminiszter a Kardos céggel kötött szerződést nem hagyta jóvá, illetve feloldotta.

— **Értesítés.** A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapítottat, hogy az alább felsorolt egyének mindegyike ideig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván a feltalálásuk esetén ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják — A Védőtörvény 35. §. alapján szigorúan megfognak büntettni.

Ennélfogva felkéretnek elsősorban a szülők és keresztszülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogyha ezen hadkötelesek hollétéről, vagy esetleges elhalálozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám.) bejelenteni sziveskedjenek: Bagi Sándor, anyja Zsuzsánna, Bodnár Imre, szülei András, Biró Zsuzsánna, Fried Mór, szülei Simon,

Brüder Fáni, Fülöp Sándor, szülei Jakab, Schwarcz Janka, Fekete Sándor, szülei József, Kocsis Juliánna, Geiger Ignác, szülei Dávid, Kacz Johanna, Gildeir Viktor, anyja Mária, Jeremiás István, anyja Lidia, Klein József, szülei Adolf, Herczeg Eszter, Klein Mór, szülei Samu, Vachter Betti, Kapros András, szülei András, Nagy Juliánna, Kercsai Szilágyi Lajos, anyja Kercsai Jánosné, Szilágyi Sára, Laurik Mihály, anyja Zsófia, Márton Mihály, szülei István, Jeges Juliánna, Nagy Miklós, szülei Imre, Debreczeni Mária, Nagy József, anyja Erzsébet, Reichel Adolf, szülei Adolf, Drágus Teréz, Simon Zoltán, szülei István, Tóth Mária, Szilágyi István, szülei István, Bundi Zsuzsánna, Takács József, anyja Juliánna, Tóth József, anyja Erzsébet, Uhrin István, szülei Márton, Steer Mária, Varga Gyula, szülei Márton, Mór Mária, Virág András, szülei András, Juhász Mária, Weisz Pál, szülei Sámuel, Lohlovics Hermína, Varga Károly, szülei János, Varga Laura, Györke Imre, anyja Juliánna, Ónodi Sándor, szülei Sándor, H. Kovács Sára.

— **Értesítés.** Az 1887. ében született debreczeni illetőségű hadköteles ifjak összeírása befejeztén, az összeírás lajstrom f. évi január hó 7-től 14-ig, nyolc napi közzemlére a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám) kitétetett; miről az érdekeltnek a védőtörvény utasítás 1. rész 30. §. alapján azon hozzáadással értesítettnek, hogy mindenki, aki a) valamely kihagyást, vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy b) az illetőségi sorozójáráson kívül leendő állítása megengedése, vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kifogást akar tenni, felhívatik, hogy ezt a fent megjelölt helyen jelentse be. Egyben értesítettnek ezen korosztályba tartozó hadkötelesek, hogy a sors-húzás folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor a városház nagy tanácstermében tartatik meg. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályától.

— **Jóváhagyott adományok.** Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése a zenéne évi segélyét felemelte, továbbá a polgári iskolának 1500. az Árpád szoborra ezer koronát szavazott meg. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

— **A városi muzeum dícsérete.** Seemayer Vilbald, a hírneves tudós, a néprajzi muzeum főfelügyelője a héten meglátogatta a városi muzeumot és a legnagyobb elismeréssel fejezte ki nemcsak a gyarapodás, hanem a szakszerű vezetés felett is.

— **Értesítés.** Lapunkat a januárban megjelent 1-ső számú állami törvényhatósági bizottságunk valamennyi t. tagjának ingyen küldjük. Esetleges reklamációkat a kiadóhivatal (Városi nyomda) intézi el.

— **Az utcái járók behintése.** A téli időszakban utcái járóinkat a háztulajdonosok nem igen gondozzák, ennél fogva a sikos járók sok baleset történik. Ez uton is felkérjük városunk háztulajdonosait, hogy homokoltassák, vagy hintsék be a házuk előtt elvonuló gyalogjáró uttestet, mert mint halljuk, a rendőrség szigorúan fogja büntetni azokat, akik azt elmulasztják.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1906-ik évi orsz. beteg-ápolási pótdadó kivétési listrom elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t. c. 16. §-a értelmében folyó évi január hó 8-ik napjától január hó 17-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közzsmerlesek lesznek kötéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lejtásokat említtet helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsek meg és ha a kivétés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetini nem fognak. Egyben felhívatik az adózó közönség az 1908. évre vonatkozó teherbevallási íveknek e hó folyamán beadására.

— **A temetők rendezése.** A temetők rendezése ügyében ülés volt f. hó 8-án a városban Westprém Zoltán főispán, elnöklésével. A bizottság a központi temető felállítását óhajta mielőtt azonban ezen fontos kérdésben határozna, megkeresi az egyes hítfelkezeteket, hogy nyilatkozzanak, vajjon beleegyeznek-e a központi temető berendezésébe.

— **Kérelmünk közönségéhez.** Tisztelettel felkérjük városunk közönségét, hogy a családjukban előforduló gyászeseiteiről szóló jelentést egy példányban méltóztassanak a városi közlekvárt részére megküldeni, hol azokat évről-évre összegyűjtjük és megőrizzuk. A város történetének későbbi megírója nagy hasznát fogja venni ezen jelentéseknek és megkönnyíti feladatát annak, aki a közügyek terén működött egyének emlékét kívánja fölleveníteni.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Városunk közigazgatási bizottsága f. hó 7-én tartotta havü ülést Westprém Zoltán főispán elnöklésével. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Csánszky Viktor kir. tanfelügyelő, Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató, Latinovics Mihály kir. főmérnök, Bészler Károly tb. főjegyző, árvászeiki elnök, Körner Adolf, Király Gyula, Szabó Kálmán tanácsnokok, Magoss György dr. tiszti főügyész, Aczél Géza főmérnök, Juhász Ignác, Tüdös János dr., Csának János, Rickl Antal, Márton Imre, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, Fejér Ferenc dr., Balkányi Miklós dr., Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvos, Somogyi Pál és Kocsár Gábor dr. a bizottság tagjai.

Igy tehát a közigazgatási bizottság teljes számban jelent meg, mintegy példát adva a többi bizottságoknak, hogy miképpen gyakorolják a bizottsági tagsággal járó jogokat és kötelezettségeket.

Az ülés elején Westprém Zoltán főispán szíves szavakban üdvözölte a bizottságot, kérve, hogy támogassák őt annyi szürtetettel és ügybuzgalommal, mint az elmúlt évben.

Ezután az egyes előadók terjesztették elő javaslataikat és elintézte a bizottság a felebbezéseket.

— **A Ganz és Tsa. és a nögyelet.** A debreczeni jótékony nögyelet 1908. január 11-én tartandó Eldarádó estélyen a nagyhirű Ganz és Tsa. részvénytársaság az Arany Bika dísztermét teljesen ingyen szereli fel és látja el villamos világítással. A nemes tett magában hordja dicséretét.

— **A törvényhatósági bizottság mult évi halottai.** Lapunk hasábjain minden évben meg szoktunk emlékezni azon törvényhatósági bizottsági tagokról, akik az év folyamán pihenőre térnek. Részvétellel parentáljuk el tehát az alkalommal a közügyek ama hű munkásait, akik míg éltek, a köznek éltek és azt tehetséggel és legjobb igyekezetükkel szolgálták.

1. **Jobágy János** birtokos tevékeny részt vett a régi szabadelvű párt mozgalmában és mint a törvényhatósági bizottság tagja szavazatával támogatja a modern intézményeket.

2. **Szikszay Szabó József** dr. a függetlenségi párt oszlopos tagja, közéletünk kimagasló alakja

volt. A közgyűlésekben, kivált míg a betegség meg nem támadta, tevékeny részt vett és a bizottságokban nagy buzgalommal működött.

3. **Tóby Elek** dr. városi aljegyző. Buzgó tisztviselő, kedves modoru embert és jó barátot vesztettünk benne.

Nyugodjanak jól teljesített munkájuk után békében!

— **Az alkohol és a szellemi munka.** Noha általában úgy vélekednek, hogy az alkohol a szellemi munkát hátrányosan befolyásolja, mégis voltak olyan nagyhirű írók, akik szellemi munkájuk közepette az alkohol élvezetében találtak serkentést. A kérdés tisztázása céljából és annak megállapítása végett, vajjon a szellemi munkások mikép vélekednek erre nézve, a Revue közli azokat a feleleteket, amelyeket írók, festők, zenészek és egyéb szellemi munkások küldtek be a hozzájuk intézett kérdésre. Berthelot például csakis vízzel hígított bort iszik: három rész vizre egy rész bort számítva, csupán a leves után hörpint egy kortyot az ő bordeauxből. Saint-Saëns mester nagyon koca ivó, „Ha tszta, friss forrásvízem van, minden más italnál többre becsülöm”. Ép oly gyöngye ivó Jules Claretie is, aki nem hisz az alkohol serkentő hatásában; legjobban izlik neki éhgyomorra a munka. Ellenben Flammarión így ír: „Sohasem iszom vizet, amit különben is csak mosakodásra használok. Bort iszom; még pedig burgundit, bordeauxit, pezsgőt, fehéret, silleret, vöröset, csakhogy jó legyen, mert e tekintetben nagyon finnyás vagyok. Boldogult nagyapám börtormelő volt, s kilencven esztendőskorában halt meg ha jól emlékszem, abban az esztendőben rossz szürét volt...” Mindamelllett kijelenti, hogy csakis a reggeli órákban dolgozik kedvére, amikor csupán két lágyított agyagyszert el. Sully Prudhomme is ellensége volt a szeszies italoknak. Massenet sem tulajdonít neki semmi jó hatást jene kompondálás közben és nem is él vele. Ellenben D'Indy ugyancsak jövenő zenész, sok cognacot fogyaszt el, de csakis akkor, ha éjjel dolgozik és csak azért, hogy az álmat előzze vele. Jules Lemaitre nem iszik bort; különben az a véleménye, hogy akár innék, akár nem, szellemi munkáját nem befolyásolná. Lavedan kizárólag vizet iszik; ami pedig a munkára való serkentést illeti, arra nézve, az a véleménye, hogy azt káros hatás nélkül és legmaradandóbban elvégzi az akarat. Sardou is kerül a szesziesitalokat, ellenbeu naponta háromszor kávézik. Pel Rodin ugy vélekedik, hogy a bor kitűnő ital, fő, hogy a bor tszta és jó legyen. Bourget ellenben bármily keveset igyek is, képtelen minden szellemi munkára.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek közönnöm szíves soralkat. A jövőben is ugyanazon uton fogok haladni.

S. G. Szeged. A kívánt szabály rendelettel levélküldéssel elküldtem.

Bérlő. Nyilvános árlejtés van a lakásra kitűzve.

—sz. A cikkelyt közönnöm és annak idején felhasználom.

18.973.

1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő Simonffy-utcai 2. számú bérház első emeleti 6-ik számú: 3 szoba, 1 előszoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pincéből álló lakásnak az 1908. évi május 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő három évre bérbeadása iránt a nyilvános árverés az 1908. év január hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára a városháza nagytermébe tüzetett ki. Miről árvereruli szándékozik azzal értesítettnek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a kikiáltási ár 10%, a bánatpénz az árverelő bizottságnál letendő.

Debreczen, 1907 december 19.

A városi tanács.